

۱- گزینه «۱» - هر مصداقی از مصادیق (مشهورترین شاعر دنیا)، از مصادیق (شاعر) است. در مقابل بعضی از مصادیق (شاعر)، مصداق (مشهورترین شاعر دنیا)، بوده و بعضی نیستند. نسبت میان این دو عموم خصوص مطلق است. به این ترتیب نسبت میان (نماز و واجب)، (عموم و خصوص من وجه) مانند رابطه میان (شاعر و مشهورترین شاعر دنیا)، (عموم و خصوص من وجه) نیست. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۲»: حافظ جزئی است؛ پس هیچ یک از نسبت‌های چهارگانه میان (شاعر و حافظ)، برقرار نیست؛ چه برسد به این که این نسبت همان نسبت میان (نماز و واجب) باشد!

بررسی قسمت دوم گزینه‌های «۱» و «۲»: (مشهورترین شاعر دنیا)، اگرچه ممکن است در زمان حال یک مصداق خارجی داشته باشد، اما می‌توانسته در گذشته مصداق‌های دیگری داشته باشد و نیز می‌تواند در آینده مصداق‌های دیگری را هم شامل شود؛ بنابراین کلی است.

گزینه‌های «۳» و «۴»: هیچ رابطه عموم و خصوص مطلق، رابطه عموم و خصوص من وجه نیست و هیچ رابطه عموم و خصوص من وجهی رابطه عموم و خصوص مطلق نیست. نسبت میان این دو تباين است. (حذف گزینه‌های «۳» و «۴»). بعضی از نمازها واجب نیستند (مثل نماز زیارت) و بعضی واجب‌اند؛ هم‌چنین بعضی از واجب‌ها نماز نیستند (مثل روزه) و بعضی نمازند. نسبت میان این دو عموم و خصوص من وجه است.

(اژدری) (درس سوم)

۲- گزینه «۲» - اضافه شدن به اسم خاص موجب جزئی شدن مفهوم کلی نمی‌شود، زیرا قابلیت انطباق بر مصادیق متعدد را از آن سلب نمی‌کند. به این ترتیب «کتاب ریاضی علی» می‌تواند بیش از یک مصداق داشته باشد و کلی است. هنگامی که در مورد یک واژه (لفظ) سخن می‌گوییم، آن واژه جزئی محسوب می‌شود، اگر چه داخل گیومه نباشد. پس «مردم» در جمله «مردم نقطه ندارد» جزئی است. (اژدری) (درس سوم)

۳- گزینه «۴» - نرگس (نام گل): همه گل‌های نرگس دنیا مصداق این مفهوم هستند ← کلی

مدینه (شهر): همه شهرهای دنیا مصداق این مفهوم هستند ← کلی

مفهوم جزئی: همه مفاهیم جزئی مصداق این مفهوم هستند ← کلی

وین: وین نام خاص یک شهر است و تمامی اسامی خاص جزئی هستند.

پایتخت اتریش: اگرچه در حال حاضر بیش از یک مصداق ندارد، اما قابلیت انطباق بر مصادیق بیشتری را هم دارد؛ مثلاً ممکن است پایتخت اتریش در آینده تغییر کند ← کلی

به این ترتیب در میان مفاهیم ۴ مفهوم کلی و ۱ مفهوم جزئی وجود دارد. (اژدری) (درس سوم)

۴- گزینه «۱» - برای آن که یک لفظ دلالت تضمینی داشته باشد. لازم است که معنای اصلی آن دارای اجزایی باشد و نیز برای آن که لفظی دلالت التزامی داشته باشد، معنای اصلی آن باید لازمه یا لوازمی داشته باشد. رد سایر گزینه‌ها:

گزینه‌های «۲» و «۳»: اگر برای یک لفظ نمونه‌ای از دلالت مطابقی دیده شود، نمی‌توان گفت که معنای اصلی آن دارای اجزا و لوازم هست یا نه.

گزینه «۴»: اگر برای لفظی نمونه‌ای از دلالت تضمینی یافت شود می‌توان فهمید که معنای اصلی آن اجزایی داشته است، اما این مسئله ربطی به این که آن مفهوم لازمه یا لوازمی دارد یا نه ندارد. به این ترتیب این احتمال وجود دارد که آن لفظ دلالت التزامی نداشته باشد؛ بنابراین برای آن لفظ حداقل دو نوع دلالت موجود است، نه سه نوع. (اژدری) (درس دوم)

۵- گزینه «۲» - هر مفهوم جزئی، مفهوم است. در مقابل بعضی از مفاهیم جزئی‌اند. یعنی مفهوم اعم از مفهوم جزئی است و نسبت میان این دو مفهوم عموم و خصوص مطلق است. مصادیق دو مفهومی را که رابطه عموم و خصوص مطلق دارند با دو دایره‌ای نشان می‌دهند که یکی داخل دیگری است، بعضی دو دایره متداخل. به این ترتیب گزینه‌های «۳» و «۴» که شکل دایره‌های دو مفهوم با رابطه عموم و خصوص من وجه را توصیف می‌کنند، رد می‌شود. هیچ چرخه ماشینی نیست و هیچ ماشینی چرخ نیست، پس به رابطه میان این دو تباين است. رد گزینه «۱».

معلم دینی سال سوم علی اگرچه در آن واحد یک مصداق دارد اما قابلیت انطباق بر مصادیق دیگر را هم‌چنان دارد. بنابراین کلی است و رابطه‌اش با معلم عموم و خصوص مطلق است. (اژدری) (درس سوم)

۶- گزینه «۲» - اضافه شدن یک مفهوم کلی به اسم خاص تنها باعث محدودتر شدن دایره مصادیق آن مفهوم کلی می‌شود و هیچ‌گاه آن را جزئی نمی‌کند. این که مفهوم تنها یک مصداق داشته باشد، باعث جزئی بودن آن نمی‌شود؛ زیرا آنچه مهم است قابلیت یا عدم قابلیت انطباق بر بیش از یک مورد است. رد گزینه‌های «۱» و «۴». (اژدری) (درس سوم)

۷- گزینه «۲» -

خرابکاری های صورت گرفته، توسط هوشنگ کشف شد.

خرابکاری های صورت گرفته توسط هوشنگ، کشف شد.

به این ترتیب عدم دقت در جای‌گذاری و برگردان باعث بروز خطای ذهنی شده و پاسخ صحیح گزینه «۲» است. (اژدری) (درس سوم)

۸- گزینه «۳» - دو مفهوم نقیض نسبت به یکدیگر متباین هستند و دو مفهوم که با یکدیگر رابطه تباين داشته باشند در یک طبقه واحد می‌آیند، یعنی در عرض یکدیگر. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه «۱»: دو مفهوم که به صورت طولی در دو طبقه پشت سر هم بیایند، باید با یکدیگر نسبت عموم و خصوص مطلق داشته باشند، در حالی که رابطه میان میز و وسایل چوبی و عموم و خصوص میز وجه است؛ زیرا برخی میزها چوبی نیستند (مثلاً فلزی‌اند)

گزینه «۲»: اگر چنین باشد لازم است رابطه سعدی و شاعران ایرانی عموم و خصوص مطلق باشد، در حالی که سعدی یک نام خاص است، یعنی جزئی است و به این ترتیب هیچ نسبتی از نسب اربع برقرار نیست.

گزینه «۴»: در این گونه دسته‌بندی‌ها از مفاهیم عام‌تر به سمت مفاهیم خاص‌تر می‌رویم، یعنی مفاهیم عام مقدم و مفاهیم خاص موخرند بنابراین کرکس باید به نسبت پرنده موخر باشد و بعد از آن بیاید. (اژدری) (درس سوم)

۹- گزینه «۴» - مجتهد و مرجع تقلید: هر مرجع تقلیدی مجتهد است؛ اما بعضی از مجتهدان مرجع تقلید هستند و برخی نه ← عموم و خصوص مطلق

کتاب و رمان: هر رمانی کتاب است؛ اما بعضی از کتب رمانند و بعضی نه ← عموم و خصوص مطلق

تصور و تصدیق: هیچ تصویری تصدیق نیست و هیچ تصدیقی تصور نیست ← تباین (اژدری) (درس سوم)

۱۰- گزینه «۱» - کلماتی که ظاهر مشابه دارند باعث ایجاد غلط املائی و مغالطه نگارشی کلمات می‌شوند و کلماتی که ممکن است موجب بروز

مغالطه اشتراک لفظ شوند کلماتی هستند که ظاهر مشترک و یکسان دارند؛ نه مشابه. (اژدری) (درس دوم)